

Uszczegółowienie siedmiu zasad przeprowadzania konsultacji społecznych.

Poniżej przedstawiono sposób realizacji każdej z zasad w wariancie minimum.

§1.Dobra wiara: konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają się nawzajem, wykazując wolę zrozumienia odmiennych racji. Konsultacjami nie są procesy, dotyczące spraw, w których podjęto już rozstrzygającą decyzję i które polegają jedynie na informowaniu mieszkańców o planowanych działaniach.

1. Organizator konsultacji jest gotowy na opinie krytyczne oraz na wprowadzenie zmian w swojej propozycji, a uczestnicy procesu – na to, by zmienić zdanie, o ile padną przekonujące argumenty.

2. Organizator konsultacji powinien w jasny i przystępny sposób przedstawić przedmiot konsultacji, jak długo mają trwać i kiedy planuje przedstawienie odpowiedzi na opinie i podsumowania wyników konsultacji.

3. Organizator konsultacji musi dać zainteresowanym odpowiedni czas na zebranie argumentów i przedstawienie odpowiedzi.

4. Materiały do konsultacji muszą być przygotowane rzetelnie – a więc być jasne, zrozumiałe i możliwie zwięzłe (albo mieć zwięzłe i zrozumiałe streszczenie).

5. Materiały powinny być zaopatrzone w pytania, wskazujące na to, przed jakim wyborem stoimy w danej sprawie.

§2.Powszechność: każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o konsultacjach i wyrazić swój pogląd. Organizator konsultacji dokłada wszelkich starań aby skutecznie dotrzeć do wszystkich potencjalnie zainteresowanych tematem konsultacji poprzez odpowiednie formy informowania i promocji oraz prowadzenia konsultacji.

1. Organizator konsultacji informuje o rozpoczęciu konsultacji w miejscu ogólnodostępnym. Zalecane jest umieszczanie propozycji na publicznie dostępnej platformie internetowej służącej konsultacjom społecznym.

2. Oprócz tego organizator konsultacji musi ustalić, kogo dana sprawa interesuje lub w szczególny sposób dotyczy (dowodem, że zadał sobie ten trud, jest publiczna

lista interesariuszy, do których został przesłany konsultowany dokument. Lista taka powinna być jawna i otwarta na kolejne zgłoszenia).

3. Organizator konsultacji musi zadbać o to, by dokumenty przedstawione online były w formacie umożliwiającym przeszukiwanie (nie mogą to być skany pism).

4. Pomocniczo dokument powinien być także zamieszczony w jednym z technologicznie neutralnych formatów umożliwiających edytowanie.

5. Organizator konsultacji powinien aktywnie docierać do zainteresowanych, zwłaszcza do grup, które nie korzystają z dostępnych mechanizmów konsultacji (nie wystarczy publikacja informacji o konsultacjach – należy zaprosić do udziału w konsultacjach osoby i instytucje z listy interesariuszy).

6. Przedmiot konsultacji powinien być przedstawiony w sposób zrozumiały nie tylko dla ekspertów, ale dla zainteresowanych nim obywateli. Opinie powinny być zbierane w sposób właściwy dla przedmiotu konsultacji (nie zawsze na piśmie, nie tylko online) oraz dbając o możliwe ułatwienia dla obywateli niepełnosprawnych, którzy mogą napotykać trudności w dostępie do konwencjonalnych stron internetowych.

§3.Przejrzystość: informacje o celu, regułach, przebiegu i wyniku konsultacji muszą być powszechnie dostępne. Jasne musi być, kto reprezentuje jaki pogląd. Przejrzystości sprzyja prostota i dopasowanie do sytuacji różnorodnych metod, materiałów i języka komunikacji w czasie konsultacji.

1. Organizator konsultacji informuje o harmonogramie konsultacji i umieszcza bez zbędnej zwłoki kolejne wersje dokumentu oraz zgłaszane uwagi.

2. Organizator konsultacji dokumentuje poszczególne etapy konsultacji i upublicznia je bez zbędnej zwłoki tak, by zainteresowani mogli wnioskować o ich ewentualną korektę.

3. Jawne są wszystkie zgłoszone uwagi (i to, kto je zgłasza), a także odpowiedzi organizatora konsultacji.

4. Nie nazywamy konsultacjami społecznymi zamkniętych spotkań eksperckich.

§4.Responsywność: każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie.

1. Podsumowanie konsultacji powinno nastąpić w terminie podanym na początku konsultacji.

2. Podsumowanie konsultacji powinno mieć formę publicznie dostępnego dokumentu z zestawieniem zgłoszonych opinii i merytorycznym odniesieniem się do nich.
3. Odpowiedzi muszą uzasadniać podjęte decyzje i być przygotowane w języku zrozumiałym dla pytających, trzeba także przygotować odpowiedzi zbiorcze, by umożliwić całościowy ogląd tematu.
4. Publikując wyniki konsultacji organizator konsultacji musi zadbać, by dowiedziały się o tym osoby, które zgłosiły opinie poprzez publikowanie odpowiedzi na ogólnodostępnym portalu, na którym prowadzone były konsultacje.
5. Dobrze przygotowane odpowiedzi stają się wkładem w debatę publiczną – można się do nich odwoływać w dalszych dyskusjach.

§5. Koordynacja: konsultacje powinny mieć gospodarza odpowiedzialnego za konsultacje tak merytorycznie jak i organizacyjnie.

1. Zaczynając konsultacje trzeba wskazać ich gospodarza (osobę zapraszającą do konsultacji). Powinien to być ktoś, kto pełni istotne funkcje decyzyjne (przewodniczący rady miejskiej, burmistrz, ew. naczelnik), w zależności od zasięgu i przedmiotu konsultacji.

2. Gospodarz może wyznaczyć koordynatora procesu konsultacji. Należy o tym poinformować uczestników konsultacji.

§6. Przewidywalność: Konsultacje powinny być prowadzone w zaplanowany sposób i w oparciu o czytelne reguły.

1. Nie można nazywać konsultacjami procesu akceptowania podjętych już decyzji.
2. Nie można nazwać konsultacjami społecznymi zbierania opinii w czasie krótszym niż 7 dni.

3. Konsultacji nie rozpoczyna się dopiero w momencie konfliktu. Dobrze przeprowadzone konsultacje mogą potencjalnemu konfliktowi zapobiec.

4. Co do zasady proces konsultacji jest poprawny, jeśli:
a) zostaje uruchomiony na możliwie wstępnym etapie tworzenia polityk publicznych i ich założeń - im wcześniej konsultacje się zaczynają, tym większy przynoszą pożytek.
b) czas przeznaczony na wyrażenie opinii na każdym etapie prac nie jest krótszy niż 21 dni.

c) w harmonogramie konsultacji przewidziany jest czas na analizę opinii i przygotowanie odpowiedzi.

§7. Poszanowanie dobra ogólnego i interesu publicznego: organizator konsultacji przygotowując ostateczną wersję rozwiązania kieruje się interesem publicznym, a nie tylko poszczególnych grup.

1. Celem konsultacji jest wzajemne wysłuchanie racji.
2. Ktoś, kto zgłosił pogląd nieuwzględniony w ostatecznym stanowisku organizatora konsultacji, ma prawo dowiedzieć się, jakie stały za tym przesłanki.
3. Podejmując decyzję organizator konsultacji kieruje się nie siłą nacisku, ale interesem publicznym i dobrem ogólnym. Bierze pod uwagę racje zgłaszane w trakcie konsultacji, a także to, przez kogo są wyrażane. Przeważać powinna troska o szeroko rozumiany interes publiczny, w tym interes tych, którzy nie brali udziału w konsultacjach.